

Infekcje pępka są jednymi z największych zagrożeń dla nowo narodzonego cielęcia w ciągu pierwszych kilku godzin jego życia. W niektórych częściach świata odpowiadają za ponad 25% wszystkich zgonów przed odsadzeniem. Czy da się im zapobiec?

Infekcje bakteryjne poprzez pępek są znacznie częstsze, gdy cielęta rodzą się w brudnym środowisku porodowym. Zakażeniom tym można zapobiegać przez odpowiednią higienę pępka młodych zwierząt i właściwy transfer przeciwciał siarowych po urodzeniu. Infekcja pępka może zostać w nim zlokalizowana, ale może również prowadzić do zapalenia otrzewnej, a w cięższych przypadkach do posocznicy i infekcji ogniskowych, takich jak choroba stawów i zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Co powoduje zapalenie pępka u cielęcia?

Istnieje wiele przyczyn infekcji pępka, do najczęstszych z nich należą:

- niska higiena - narażenie zwierząt na przebywanie w brudnych miejscach porodowych oraz poporodowych, brak dezynfekcji pępownicy po narodzeniu oraz niewłaściwe jej zabezpieczenie w pierwszych dniach życia, lub wielokrotne dotykание pępka podczas ważenia, co może zwiększyć ryzyko infekcji;
- słabe cielęta - takie młode są bardziej podatne na rozwój infekcji pępka (osłabienie może być spowodowane wieloma czynnikami, m.in. przedłużającym się wycieleniem lub niedożywną matką);
- nieodpowiednie spożycie siary - siara jest płynem wydzielanym przez gruczoł mleczny krowy matki przed i po porodzie; cielęta potrzebują siary bardzo dobrej jakości, w odpowiedniej ilości, podanej jak najszybciej po narodzinach;
- trudne porody - kiedy cielęta rodzą się tyłem lub przez cesarskie cięcie, pępek można skrócić, a krótkie pępki predysponują do infekcji.

Jak zapobiec zapaleniu pępka u cielaka? Zaczynij od środowiska!

Przede wszystkim należy utrzymywać w czystości obiekt

*Kiedy cielęta rodzą się tyłem
lub przez cesarskie cięcie,
pępek można skrócić, a krótkie*

porodowy, aby zminimalizować ryzyko infekcji. Gdy cielę może już swobodnie oddychać, należy je przenieść do czystego i zdezynfekowanego kojca lub budki z czystą ściółką, co ograniczy narażenie młodego zwierzęcia na kontakt z obornikiem, moczem i brudem. Dodatkowo należy pamiętać o regularnym sprzątaniu kojców lub budek, w których przebywają cielęta.

pępki predysponują do infekcji.

Fot. Pixabay

Istotnym aspektem jest dbałość o właściwe przeprowadzenie okresu siarowego. Każde nowonarodzone cielę powinno otrzymać dostateczną porcję bardzo dobrej jakości siary, najlepiej w ciągu 0,5 h od wycielenia. Należy prowadzić regularną kontrolę jakości siary, co pozwoli zminimalizować ryzyko zagrożenia niedostatecznym transferem odporności biernej. Efektywny okres siarowy zapewnia właściwą odporność, która chroni cielęta przed infekcjami, w tym bakteryjnymi, mogącymi rozpocząć się właśnie od zainfekowanych pępków.

Pamiętaj o dezynfekcji pępownicy u cielęcia!

Usuń wszelkie zanieczyszczenia lub słomę z pępka i zdezynfekuj go natychmiast, gdy cielę zacznie samo oddychać. Sprawdź to miejsce ponownie po upływie 12–24 h aby upewnić się, że pępowina wysycha i nie ma infekcji ani przepuklin. W razie potrzeby należy odkażić pępowinę ponownie

Najczęściej polecana do odkażenia i wysuszenia pępownicy jest jodyna. W praktyce można również stosować inne środki np. w sprayu. W kwestii wyboru właściwego środka oraz metody jego stosowania warto skontaktować się z lekarzem weterynarii, który z pewnością udzieli cennych rad i wskazówek. W przypadku jodyny zwykle stosuje się metodę polewania, spryskania lub zamoczenia pępownicy. Istotne jest dbanie o higienę w trakcie całego procesu odkażania pępownicy, stosując rękawiczki jednorazowe i dbając o czystość środowiska, w którym przeprowadzamy zabieg oczyszczania.

Ważna kontrola pępka u cielaka

Sprawdzaj okolice pępka co najmniej raz dziennie przez pierwszy tydzień, aż pępek się zagoi i

wyschnie. Najlepiej w czystych rękawiczkach jednorazowych, aby sprawdzić, czy występuje obrzęk lub ból, który może wskazywać na infekcję. Nie powinno być tam drenażu ani nieprzyjemnego zapachu, a badanie dotykowe nie powinno powodować bolesnej reakcji cielęcia. Upewnij się, że dysponujesz protokołem postępowania z powiększonymi lub zainfekowanymi pępkami. Współpracuj ze swoim weterynarzem, aby opracować plan leczenia tego schorzenia. Postępuj zgodnie z zaleceniami specjalisty. Natychmiast lecz cielęta z zainfekowanymi pępkami!

Dobra rada!

Dbaj o świeżą ściółkę i dezynfekcję kojców oraz wszelkich narzędzi, z którymi młodziź ma do czynienia. Fot. Pixabay

Planując odchów cieląt, upewnij się, że wszelkie działania w schemacie postępowania z młodziżą uwzględniają odpowiednią higienę pępownicy. Odkazanie pępownicy to kilkusekundowy proces, który należy przeprowadzać każdorazowo po porodzie celem zabezpieczenia pępownicy przed infekcjami.

Niedezynfekowana pępownina stanowi otwarte wrota dla drobnoustrojów środowiskowych, szczególnie bakterii, które bardzo szybko i łatwo wnikają wówczas do organizmu i mogą powodować poważne infekcje miejscowe lub ogólnoustrojowe.

Zadbaj również o świeżą ściółkę i dezynfekcję kojców oraz wszelkich narzędzi, z którymi młodziź ma do czynienia. Ograniczając zapalenia pępka do minimum, można znacząco poprawić rentowność gospodarstwa w zakresie odchowu cieląt w przyszłości. Zdrowa jałówka to przecież zdrowa krowa, która wykorzystuje potencjał genetyczny w 100%, zapewniając hodowcy wysoki dochód.

Źródła

- Ganga Naik S., Ananda K.J., Kavitha Rani B., Kotresh A.M., Shambulingappa B.E., Patel S.R. (2011). Navel ill in newborn calves and its successful treatment, *Veterinary World* 4 (7), s. 326-327.

- Faez Firdaus J.A., Abubakar Sadiq M., Konto M., Tijjani A., Abba Y., Lim Teik Chung E., Adamu L., Osman A.Y., Azmi M., Lila M., Wahid Haron A., Aziz Saharee A. (2015). A Clinical Case of Navel and Joint Ill in a Calf – Medical Management, *International Journal of Livestock Research* 5 (5), s. 103-108.

Zobacz więcej artykułów:

- [Regulacja płci cielęcia](#)
- [Jak rozkładać czynniki stresowe u cieląt, by nie tracić przyrostów?](#)
- [Dobrostan żywieniowy: obsysanie się cieląt – lepiej nie bagatelizować](#)